

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

N:o 2.

TH. M. FRIES.

1865.

INNEHÅLL: J. M. NORMAN: Hvordan *Cardamine pratensis* formerer sig i Finmarken ved Knopdannelse fra Bladene. — TH. M. FRIES: En botanisk resa i Finmarken 1864. — TH. M. FRIES: Nya Skandinaviska Laf-arter.

1. Hvordan *Cardamine pratensis* formerer sig i Finmarken ved Knopdannelse fra Bladene.

Af J. M. NORMAN.

Der er snart hengaaet et halvt Aarhundrede, siden Cassini ¹⁾ paaviste, at *Cardamine pratensis* kan formere sig ved Knopper fra den övre Flade af Bladene. Uden længer at mindes Cassini's Iagttagelser blev jeg i sidste Sommer overrasket ved at komme denne Formerelsesmaade paa Spor under et Ophold i Karasjok i Öst-Finmarken. Först engang opmærksom derpaa, fandt jeg den temmelig vidt utbredt inden de Trakter af Finmarken, som jeg senere hen, i Löbet af August og September, havde Anledning til at befare. Jeg iagttog den ikke blot paa flere Lokaliteter langs Karasjok, Tanaelvs betydeligste Sidegren, men ogsaa ved den Kjede af Vand, hvoraf Pasvigelv (Klosterelv), der leder Vandet fra Enare till Varangerfjorden, væsentlig bestaar, samt desuden i Hammerfest Fogderi ved Ripperelvens Udløb i Fjorden af samme Navn.

I de omliggende Kystegne sees *Cardamine pratensis* hyppig blomstrende ligesom ogsaa fruktificerende, uden at jeg dog har lagt Mærke til, om Frukten i Regelen sætter modne Frö eller ikke. Fjærner man sig fra Havet opad de lange

1) Tilfølge Meyens *Pflanzen-Physiologie* i *Journal de Physique* T. 82 pag. 408.



Vasdrag, savner man heller ikke der blomstrende Individder, men de bliver dog mindre hyppige, om de end sporadisk forekommer lige til i Nærheden af Træggrændsen. Derimod bemærkede jeg i sidste Sommer ingensteds i disse Strøg Skulper med modne Frø, samtlige var hemmede i sin Udvikling, for de var naaet saa vidt. Men jeg bör dog tilføie, at Sommeren i det hele var mindre gunstig, og at man saaledes ikke fra den tør drage Slutninger om et lignende Forholdende i andre og gunstigere Aar. Men er end stængelbærende Individder mindre hyppige end i Kystegnene, er ikke Planten i sin Almindelighed det i samme Grad. Paa Bredden af de store Vasdrag, fornemlig hvor denne Bred er flad, lav, dyndfuld og overtrukken med fugtig Mosse og nogen Tid af Sommeren oversvømmet, støder man af og til paa en stor Mængde gruppevis voxende Individder af *Cardamine pratensis*, men hvoraf Flerheden eller samtlige ikke skyder Stængel men alene udvikler en Roset af Blade. Disse er som oftest mindre end de sædvanlige Rodblade, og deres noget tykke Segmenter falder undertiden men ikke stedse paafaldende let af. Imidlertid er disse halvt i Mossen fordulgte Bladrosetter lidet iöinefaldende og kan lettelig forbigaaes, selv om Rosetten ikke, som ofte er Tilfældet, staar under Vand. Hvis man nu, overrasket ved Synet af disse lutter sterile og stængelløse Individder, noget nøiere undersøger dem, kan det træffe, at man støder paa enkelte, hvis Blade er mer eller mindre rigelig bevoxede med Adventivknopper i den forskjelligste Udviklingstilstand. Nogle viser sig nemlig som en ikke mer end synbar bleg lille Papille, hvis Anlæg til de første Par Blade alene kan skjernes ved stærk Forstørrelse. Andre er derimod allerede forsynede med en Roset af udfoldede grønne smaa Blade med stærkt udviklet rundagtig Endesegment og med faatallige og smaa eller abortive Sidesegmenter. Disse Knopper kan, medens de endnu hefter til Moderplanten, skyde intil 4—5 Centimet. lange Radiceller ned i Mossen eller Dyndet. Ofte søger man dog forgjæves efter Knopper paa de fastsiddende Blade. Derimod lykkes

det at träffa dem paa de affaldne Bladsegmenter. Eller hvis man med stor Forsigtighed præparerer de aller yngste og mindste Bladrossetter lös af Dyndet, hvori de skyder Rödder, kan man antræffe endnu vedhængende Levninger af de Bladdele, hvorpaa de har udviklet sig. Ligesom Cassini har jeg alene bemærket Adventivknopperne paa Bladenes övre Flade, dels i Segmenternes Axelhjørne dels paa deres Basis. Undertiden forekommer de dog ogsaa fjærnede fra Segmentets Basis og da gjerne höiere oppe paa Midtnerven, kun undtagelsesvis paa en Sidenerve. De Knopper, som sidder paa selve Bladsegmentet, opnaar sjelden nogen större Udvikling, för dette er affalden. Det er hovedsagelig de axillære Knopper, som kan udfolde gröne smaa Blade, medens de endnu hefter till Moderplanten.

Ved at betrakte de sterile *Cardaminers* Udbredning langs Vasdragene i Forening med Lokaliteternes Beskaffenhed og Strömforholdene, overbeviser man sig om, at de for en væsentlig Del maa udsprede derved, at de affaldne Bladsegmenter flydende paa Vandet transporteres videre af Strömmen, indtil de paa et bekvemt Sted skylles iland og der udvikler en Adventivknop, som hurtig rodfæster sig.

2. En botanisk resa i Finmarken 1864,

skildrad af TH. M. FRIES.

(Forts.)

En skarp kontrast mot dessa fjällslätter med deras magra vegetation bilda de redan omnämnda dalarne. Att här det största art-antalet måste anträffas, inses lätt, då ej blott en rikligare fuktighet på den annars vattenfattiga ön der förefinnes, utan äfven luften här mera af solstrålarne uppvärms och de omgifvande klipporne afvärja polar-stormarnes våldsamhet; att emellertid art-antalet är så stort, som det verk-

ligen är, kan ej undgå att väcka förvåning. Egendomligt är i sanning att se, huru på lokaler, der hopade klippblock bilda liksom barrikader mot vindarnes anlopp, en mängd arter infinna sig och uppnå en ej obetydlig grad af frodighet; åtskilliga arter (t. ex. *Mulgedium alpinum*, *Mysotis silvatica*, *Angelica Archangelica* m. fl.) anträffades endast på sådana lokaler.

Att här uppräknade alla i dessa dälдер antecknade arter skulle blifva för vidlyftigt. Såsom de mest utmärkande för mera torra lokaler må dock omnämnas *Achillaea Millefolium*, *Gnaphalium norvegicum*, *Solidago virgaurea*, *Saussurea alpina*, *Hieracium murorum*, *Taraxacum officinale*, *Campanula rotundifolia*, *Euphrasia officinalis*, *Trientalis europaea*, *Cornus suecica*, *Anthriscus silvestris*, *Ranunculus acris*, *Trollius europaeus*, *Draba incana*, *Melandrium silvestre*, *Cerastium alpinum*, *Chamaenerion angustifolium*, *Rubus saxatilis*, *Alchemilla vulgaris* och *alpina*, *Vicia cracca*, *Polygonum viviparum*, *Carex sparsiflora*, *alpina* och *lagopina*, *Festuca rubra*, *Poa pratensis* och *alpina*, *Anthoxanthum odoratum*, *Nardus stricta*, *Polypodium Dryopteris*, *Phegopteris* och *rhaeticum*, *Aspidium spinulosum* m. fl. I kärren samt vid bäckarnes stränder visa sig deremot *Valeriana sambucifolia*, *Menyanthes*, *Veronica alpina*, *Pinguicula vulgaris*, *Ranunculus hyperboreus*, *Caltha*, *Viola palustris* och *biflora*, *Parnassia*, *Saxifraga aizoides*, *stellaris* och *rivularis*, *Geum rivale*, *Spiraea Ulmaria*, *Vaccinia*, *Andromeda polifolia*, *Montia*, *Eriophorum angustifolium*, *capitatum* och *vaginatum*, *Scirpus caespitosus*, *Carex rariflora*, *irrigua* och *canescens*, *Aira caespitosa* o. s. v.

På några ställen anträffas vid stränderna större eller mindre sandfält, af hvilket ett sträcker sig mellan tvenne djupare inskärande vikar och liksom afdelar ön i tvenne delar. På dessa torra sandslätter anträffas företrädesvis *Antennaria dioica*, *Draba incana*, *Silene acaulis*, *Dryas*, *Salix herbacea* och *reticulata*, *Chamaeorchis alpina* (spars.), *Carex incurva*, *Festuca rubra* och *ovina*. Sjelfva stränderna bildas vanligen

af klippor, i hvilkas springor och afsatser *Haloscias*, *Cochleariae*, *Silene maritima* och *Glyceria maritima* frodas; på lägre kuster visa sig dels samma arter, dels *Matricaria inodora*, *Plantago maritima*, *Armeria maritima* (enda lokalen för denna art inom Finmarken), *Stellaria crassifolia*, *Ammadenia peploides*, *Sagina nodosa*, *Potentilla anserina*, *Atriplex patula*, *Allium sibiricum*.

Efter denna skildring af den fanerogama vegetationen härstädes, hvars utförlighet torde finna sin ursäkt och förklaring i förf:s förhoppning, att en mera detaljerad framställning af florans utseende på Europas allra nordligaste kuster för hvarje botanist ej är utan ett visst intresse, må blott de mera utmärkta lafvar anföras, som här anträffades. Dessa voro *Alectoria ochroleuca* β . *cinnamata*, *Sticta linita*, *Physcia aquila*, *Placodium stramineum*, *Lecanora atosulphurea* och *poliophaea*, *Caloplaca fuscolutea*, *Gyalecta foveolaris*, *Gyrophora arctica*, *Biatora miscella*, *Arthrorhaphis flavovirescens*, *Rhexophiale coronata*, *Verrucaria ceuthocarpa* m. fl. — Af alger insamlades *Laminaria lorea*, *Fucus distichus* och *arcticus* Aresch. n. sp., *Halisaccion ramentaceum*, *Gigartina mamillosa*, *Alaria esculenta*, *Elachista lubrica* (ny för Europas flora) o. s. v.; alla de anförda arterna äro emellertid allmänna vid Ishafvets kuster. — *Agaricus (Inocybe) maritimus* var allmän på sandfälten.

Från Maasöe begåfvo vi oss till det ungef. 1 mil derifrån belägna Gjøsvær, en handelsplats, liggande på en från Mageröe endast genom ett mycket smalt sund skild holme. Hit anlände vi den 22 Juli tidigt på morgonen och företogo under tvenne dagar exkursioner i den kringliggande trakten, hvarefter vi båtledes begåfvo oss till Tufjorden på Mageröe och vandrade derifrån till Skarsvaag, beläget ungef. $\frac{1}{2}$ mil s.o. om Nordkap. Detta bestego vi derefter på e. m. den 24, anställde under den 25 och 26 vidsträckta vandringar åt alla håll samt vandrade den 27 tvärs öfver Mageröen till Kjelvig, hvarifrån vi följande dag med ångbåt afreste till Tana-elfvens mynning.

Under dessa vandringar hade vi godt tillfälle att göra bekantskap med floran på denna vår halfös nordligaste fläck, om hvilken de origtigaste föreställningar äro rådande. Att klimatet här ej är till den grad ogünstigt, som man i allmänhet föreställer sig, torde kunna inses redan deraf, att t. ex. vid Gjæsvær fanns på fritt land odlade sallat, rödlök, krasse (*Lepidium sativum*), kummin, åtskilliga kål- och rofslag samt potatis, äfvensom persilja och spenat, hvilka sednare dock voro af usel beskaffenhet; i drifbänk funnos dessutom rödbetor, rädisor och indiansk krasse (*Tropaeolum majus*). Såsom prydnadsväxter funnos på samma ställe odlade *Achillaea Ptarmica*, *Tanacetum vulgare*, *Polemonium coeruleum*, *Angelica Archangelica*, *Heracleum Panaces* ¹⁾, *Trollius europaeus*, *Melandrium silvestre*, *Saxifraga cernua*, en *Rheum*-art och *Lilium bulbiferum*. Vid det ännu nordligare Skarsvaag ²⁾ odlades likaledes på fritt land sallat, rofvor, rhubarber, persilja, mejram och potatis, af hvilka sistnämnda under det för vegetationen gynnsamma året 1863 efter något mer än ½ tunnas utsäde skördades 7 ½ tunnor, af hvilka 6 tunnor stora och goda potatis. Och hvad mer kan man väl fordra vid den nordligaste europeiska människoboning?

Hvad den vilda vegetationen beträffar, är den på Mageröe till sina grunddrag lik den på Maasöe, ehuru något rikare och frodigare, en följd såväl af den rikedom på vatten, som i form af talrika större och mindre sjöar samt bäckar här finnes, samt derigenom att dalarne äro djupare och till följe deraf mera skyddade mot stormarne, hvarjemte jord-

1) Denna är en af favorit-växterna i Finmarkens små trädgårdar, och genom sin resliga växt samt stora bladmassa försvarar den äfven sin plats. Den bildar en ersättning för de buskarter, som pryda söderns trädgårdar, men ej kunna uthärda nordens klimat.

2) Tillfälligtvis spilda ärter (*Pisum sativum*) hade här äfven ej blott grott, utan blommade äfven och lära satt frukt. Några rågkorn, som af ryska köpmän händelsevis blifvit spilda på stranden, hade äfven grott och stodo d. 25 Juli 2 alnar höga i full blomma; emellertid lära de ej hafva hunnit till full mognad.

månen säkerligen flerstädes i dalarne är bördigare. Spridda björkar af mans-höjd och deröfver äro här ej sällsynta, och rönnen, ehuru knappt mer än alnshög, utvecklar sina blommor. Isynnerhet visar sig denna bördighet kring Skarsvaag, hvarest en för dessa nejder ovanligt rik flora förefinnes; de bördiga ängarne med sitt frodiga gräs, de blomstersmyckade bergslutningarne gifva åt detta ställe ett leende behag, isynnerhet under så varma (24—25° C. i skuggan) solskensdagar, som dem, hvilka vi der tillbragte. Ja, t. o. m. vid foten af sjelfva Nordkap (i Hornvigen, hvarifrån uppstigningen vanligen sker) finner man en frodig och färgskiftande blomstermatta af *Achillaea Millefolium*, *Saussurea alpina*, *Mulgedium alpinum*, *Myosotis silvatica*, *Bartsia alpina*, *Cornus suecica*, *Anthriscus silvestris*, *Angelica Archangelica*, *Ranunculus acris*, *Trollius*, *Geranium silvaticum*, *Melandrium silvestre*, *Viscaria alpina*, *Saxifragae*, *Chamaenerion angustifolium*, *Vicia cracca*, *Polygonum viviparum*, *Coeloglossum viride*, *Milium effusum* och flera andra. Först då man nått upp på fjäll-platået, möter man denna magra, enformiga, torra vegetation af *Diapensia*, *Azalea*, *Andromeda hypnoides*, *Luzula arcuata* och *spicata*, *Juncus trifidus* o. d., som är utmärkande för slättfjälls-regionen.

Såsom sällsyntare må följande på Mageröe observerade arter anföras: *Hieracium nigrescens* och *prenanthoides*, *Conioselinum Gmelini*, *Ranunculus glacialis* och *sulphureus*, *Saxifraga stellaris* var. *comosa*, *Salix glauco-nigricans*, *ovata* och *polaris*, *Betula alpestris*, *Chamaeorchis alpina*, *Carex pedata*, *atrata** *rectiuscula*, *hyperborea* och *brevirostris*, *Aira alpina* och *Alopecurus nigricans*. Af lafvar erhöles endast ett ringare utbyte, hvaribland *Sticta limita*, *Physcia aquila* β . *balanina*, *Xanthoria crenulata*, *Lecanora oculata*, *Caloplaca fuscolutea*, *Rinodina turfacea*, *Gyalecta foveolaris*, *Cladonia turgida*, *Gyrophora arctica*, *Biatora cuprea* samt framför allt den vackra och sällsynta *Pannaria elaeina*, hvars anträffande på uppgången till Nordkap beredde mig det allra största nöje. — Att omnämnas förtjenar äfven, att vid Skarsvaag anträffades

den äkta champignonen (*Agaricus campestris*), hvilken jag för öfrigt under sommarens lopp fann på en mängd ställen i Finmarken, isynnerhet på de s. k. finngammerne eller fiskarlapparnes af torf uppförda kojor.

För att slutligen på ett ställe sammanföra de anteckningar, som gjordes rörande vegetationen på Maasöe och Mageröe, meddelas här en fullständig förteckning på samtliga der observerade vaskulära växtarter. För att denna förteckning måtte blifva så fullständig som möjligt, hafva de arter blifvit tillagda, som af föregående botanister blifvit här anmärkta, men undgått vår uppmärksamhet. Ehuruväl de arter, som sålunda äro kända för dessa öar, stiga till ett antal af mer än 260, är det dock troligt, att en efterskörd af af ett eller annat 10-tal ännu kan göras, isynnerhet om undersökningar på andra årstider och lokaler (t. ex. sydkusten af Mageröe) anställas. De hittills kända äro:

Synantherae¹⁾: *Matricaria inodora*, *Achillaea Millefolium*, *Gnaphalium norvegicum* (ej anmärkt vid G.), *G. supinum*²⁾ (d:o), *Antennaria dioica*, *Erigeron elongatus* (Ms. sparsam), *E. alpinus* (d:o), *E. uniflorus* (Ms., G.; Nk. enl. Deinb.), *Solidago Virgaurea*, *Petasites frigida* (mellan Sk. och Skfj.), *Saussurea alpina*, *Cirsium heterophyllum* (Mg.), *Mulgedium alpinum*, *Hieracium alpinum*, *H. nigrescens* (Mg.), *H. murorum*, *H. caesium* (Sk.), *H. pallidum*, *H. Dovrense* (Sk.), *H. prenanthoides* (Sk.), *Taraxacum officinale*, *Leontodon auctumnale* (Ms., Tf., Sk.).

1) Då en art anföres utan angifven lokal, har den blifvit anmärkt på såväl Maasöe som vid Gjæsvær och Skarsvaag, hvilka lokaler af oss noggrannast undersöktes. Observerades den deremot väl vid sistnämnda tvenne lokaler, men ej på Maasöe, användes beteckningen Mg.; för öfrigt utmärker Ms. Maasöe, G. Gjæsvær, Sk. Skarsvaag, Nk. Nordkap, K. Kjeldig, Skfj. Skibsfjorden och Tf. Tufjorden. Dessa sistnämnda fyra lokaler anföras dock endast för de arter, som ej anträffades vid både Gjæsvær och Skarsvaag.

2) Med *G. uliginosum*, som Deinb. angifver från Nk., afses förmodligen någon form af *G. supinum*.

Valerianeae: *Valeriana sambucifolia* (= *V. officinalis* Lunds Reise igj. Nordl. og Finm.).

Caprifoliaceae: *Linnaea borealis* (Skfj.).

Campanulaceae ¹⁾: *Campanula rotundifolia*.

Boragineae: *Myosotis silvatica* (Ms., Tf., Sk., Nk.), *Stenhammaria maritima* (Sk., Skfj.).

Labiatae: *Galeopsis Tetralit* (K. enl. Lund).

Menyantheae: *Menyanthes trifoliata*.

Polemoniaceae: *Polemonium coeruleum* (Sk.), *Dia-pensia lapponica*.

Gentianeae: *Gentiana involucrata* (Ms.: Wnbg, K.: Deinb., Mageröe: Lund), *G. nivalis* (Mageröe: Lund).

Personatae: *Veronica alpina*, *V. serpyllifolia* (K. enl. Lund), *Bartsia alpina*, *Euphrasia officinalis*, *Rhinanthus minor* (Ms., Tf., Sk., Skfj.), *Pedicularis lapponica*, *P. Sceptum Carolinum* (K. enl. Deinb.), *Melampyrum pratense*.

Lentibularieae: *Pinguicula vulgaris*, *P. alpina* (Nk., Sk., mellan Sk. och Skfj.; K. enl. Deinb.).

Primulaceae: *Trientalis europaea*, *Primula sibirica* (Ms.: Gunnerus, K.: Deinb.).

Plantagineae: *Plantago maritima* (Ms.; "ad Nordkap": Wnbg.).

Plumbagineae: *Armeria maritima* (Ms.).

Corneae: *Cornus suecica*.

Umbelliferae: *Anthriscus silvestris*, *Angelica Archangelica*, *A. silvestris* ²⁾, *Conioselinum Gmelini* ³⁾ (Sk.), *Halo-*

1) *Campanula uniflora* anföres visserligen af Lund (på anf. st.) såsom förekommande på Mageröe, men detta härrör säkerligen af en *lapsus calami*, alldenstund han i sin sednare publicerade förteckning öfver Finmarkens växter endast uppgifver den från Tromsöe-tind.

2) Ehuru jag antecknat denna art såsom observerad vid G. och Sk., har jag sedan fruktat, att möjligen något misstag blifvit i hastigheten begånget; något exempl. har jag beklagligtvis ej hemfört. Deinboll anför den såsom växande vid Hornvigen.

3) Blandad med hufvudformen förekom en var. *angustifolia* med utdragna, mycket smala (1 — 1 ½ millim. breda) bladflikar.

scias scotica, *Carum Carvi* (K. enl. Lund, förmodligen lik-som vid Sk. förvildad).

Ranunculaceae: *Ranunculus glacialis* (mellan Sk. och Skfj.), *R. repens*, *R. acris*, *R. auricomus* (Nk. enl. Deinb.(?), Altesula i Mageröe-sundet: Lund), *R. sulphureus* (mellan Sk. och Skfj. ymnig; "prope Nordkap": Wnbg.), *R. nivalis* (mellan Sk. och Skfj. sparsam), *R. pygmaeus* (Ms., Sk., mellan Sk. och Skfj.), *R. hyperboreus* (Ms., G.), *Thalictrum alpinum*, *Caltha palustris*, *Trollius europaeus*.

Cruciferae: *Cakile maritima* (Ms. och Sk. spars.), *Cardamine pratensis* (Mg.), *Arabis alpina* (Nk., Sk., mellan Sk. och Skfj.), *Capsella bursa pastoris*, *Cochlearia officinalis*, *C. off. β. arctica* (Ms., Sk.), *C. anglica* (Nk.: Deinb., Mageröe: Lund), *Draba incana*.

Gruinales: *Geranium silvaticum*.

Violarieae: *Viola biflora*, *V. canina β. montana*, *V. suecica* (Ms., G.), *V. palustris*.

Droseraceae: *Parnassia palustris* (Ms., Sk.).

Silenaceae: *Silene maritima*, *S. acaulis*, *Melandrium silvestre*, *Viscaria alpina* (Ms., mellan Sk. och Skfj., Nk.).

Alsineae: *Stellaria nemorum* (Sk., K.), *S. media*, *S. graminea* (Mageröe: Lund), *S. crassifolia*, *S. borealis* (Mg. = *S. alpestris* Lund l. c.), *Cerastium trigynum*, *C. alpinum*, *C. alp. β. glabratum* (Ms., G.), *C. vulgatum*, *Ammadenia peploides β. oblongifolia*, *Sagina nodosa* (Ms.), *S. saxatilis* (Sk.), *S. procumbens* (Ms., G.).

Saxifrageae: *Saxifraga nivalis* (Ms., Sk., Nk.), *S. niv. β. tenuior* (Sk., mellan Sk. och Skfj.), *S. stellaris*, *S. stell. β. comosa* (fjällplataet vid Nk.), *S. oppositifolia*, *S. aizoides*, *S. caespitosa* (Ms., Sk., Nk.), *S. cernua* (Nk., mellan Sk. och Skfj.), *S. rivularis*, *S. adscendens* (Ms.: Gunnerus).

Crassulaceae: *Rhodiola rosea*, *Sedum acre* (Ms., Tf., Sk., Nk.).

Onagrarieae: *Chamaenerion angustifolium*, *Epilobium*

origanifolium (Mg.), *E. alpinum* (Nk.: Deinb., Mageröe: Lund), *E. palustre*.

Halorageae: *Hippuris vulgaris* (Mg.), *H. vulg.* β . *arctica* (Mageröe: Lund).

Pomaceae: *Sorbus Aucuparia*.

Rosaceae: *Alchemilla vulgaris*, *A. alpina*, *Rubus saxatilis*, *R. Chamaemorus*, *Comarum palustre*. *Potentilla anserina* (Ms., G., Skfj.), *P. alpestris*, *Sibbaldia procumbens* (Ms., mellan Sk. och Skfj.; K. enl. Deinb.), *Geum rivale*, *Dryas octopetala*, *Spiraea Ulmaria*.

Papilionaceae: *Lathyrus maritimus* (mellan Tf. och Sk., ofvan Sk. samt deremellan och Skfj.) ¹⁾, *Vicia cracca*, *Trifolium repens* (K.).

Ericineae ²⁾: *Vaccinium uliginosum*, *V. Myrtillus*, *V. vitis idaea*, *Arctostaphylos alpina*, *Andromeda polifolia*, *A. hypnoides* (Sk., mellan Sk. och Skfj.), *Calluna vulgaris* (Ms. och Skfj., sparsamt), *Phyllodoce coerulea*, *Azalea procumbens*, *Pyrola rotundifolia* (Tf., Sk.) *P. minor*, *P. secunda* (mellan Skfj. och K.).

Empetreae: *Empetrum nigrum*.

Portulacaceae: *Montia fontana*.

Polygonaceae: *Polygonum viviparum*, *Rumex domesticus* (Sk.), *R. Acetosa*, *R. Acetosella* (Ms., G.), *Oxyria digyna*, *Koenigia islandica* (Nk.: Deinb.).

Urticaceae: *Urtica dioica* (Ms., Sk.; K. enl. Lund).

Chenopodiaceae: *Atriplex patula* var.

Salicineae ³⁾: *Salix lanata*, *S. lapponum*, *S. phylicae-*

1) Märkvärdigt nog observerades denna ej på stränderna utan blott på torra backar och högre fjällslutningar t. o. m. mer än $\frac{1}{4}$ mil från hafvet.

2) *Erica Tetralix* angifves vara af Deinb. funnen i närheten af Nordkap, hvilket dock säkerligen beror på något misstag.

3) De kritiska formerna af släktet *Salix*, som under sommaren insamlades, har Prof. N. J. Andersson godhetsfullt granskat, liksom äfven Lektor L. M. Larsson bestämt de dubiösa *Betula*-formerna.

folia (G.), *S. hastata*, *S. nigricans* (G. Skfj.), *S. glauco-nigricans* (G.), *S. glauca*, *S. myrsinites*, *S. ovata* (plur. form.), *S. reticulata*, *S. herbacea*, *S. polaris* (mellan Sk. och Skfj.).

Betulineae: *Betula glutinosa* (forma, quae *B. intermedia* Thom. vera, non Hartm.), *B. alpestris* (G., Sk.), *B. nana*.

Coniferae: *Juniperus communis* (sparsam).

Orchideae: *Orchis maculata* (Mg.), *Gymnadenia albida* (mellan Skfj. och K.; Riisfjorden: Deinb.), *Coeloglossum viride* (isynnerhet ymnig kring Sk.), *Chamaeorchis alpina* (Ms., Sk.; Riisfjorden: Deinb.), *Epipactis latifolia* (Riisfjorden: Deinb.), *Listera cordata* (G., Sk.), *Corallorhiza innata* (Ms.).

Liliaceae: *Allium sibiricum*.

Alismaceae: *Triglochin maritimum* (Mg.), *T. palustre*.

Narthesiaceae: *Toffeldia borealis*.

Juncaceae: *Juncus arcticus* (Nk.: Deinb.), *J. filiformis* (Ms., G.), *J. trifidus*, *J. triglumis*, *J. bighumis*, *Luzula Wahlenbergii*, *L. parviflora*¹⁾ (Mageröe: Lund), *L. campestris*, *L. arcuata*, *L. arcuata* β . *confusa* (Sk.), *L. spicata*.

Potamogetoneae: *Potamogeton gramineus* (Skfj.).

Typhaceae: *Sparganium hyperboreum* (Ms.: Norm.; Sk.).

Cyperaceae: *Scirpus caespitosus*, *S. uniglumis* (Sk.; förmodl. = *S. palustris* Lund l. c.), *S. pauciflorus* (Sk.), *Eriophorum angustifolium*, *E. vaginatum*, *E. capitatum*, *Carex vesicaria* (Mageröe: Lund), *C. pulla*, *C. ampullacea* c. var. *rotundata* (Mageröe: Lund), *C. flava* (Sk.), *C. pedata* (mellan Sk. och Skfj.), *C. capillaris* (Ms., Nk., mellan Sk. och Skfj.), *C. sparsiflora* (förmodl. = *C. panicea* Lund l. c.), *C. rariflora*, *C. irrigua*, *C. ustulata* (Sk.), *C. atrata* (Ms., G.; Nk.: Deinb.), *C. atrata** *rectiuscula*²⁾ (Ms.,

1) Bestämningens riktighet synes mig tvifvelaktig.

2) Denna af Blytt (Norsk Fl. p. 208) beskrifna och i Herb. Norm. XIV. 84 meddelade form står till karakterer och yttre utseende så midt emellan *C. atrata* och *alpina*, att det är svårt att afgöra, till hvilken den snarast bör föras; måhända är den en sjelfständig art, måhända en hybrid? Från *C. atrata* afviker den genom mera tufvadt växesätt, något smalare blad, spensligare och upptill sträfva strån, smärre och upprätta ax o. s. v.;

Sk.), *C. alpina*, *C. Buxbaumii* (Mg.), *C. juncella* (Mg.), *C. aquatilis* β . *epigejos*, *C. salina* (Sk.), *C. hyperborea* (Ms., Sk.), *C. Thulensis* Th. Fr. ad inter. (Mg.) ¹⁾, *C. rigida* (plur. formae), *C. canescens*, *C. vitilis* (Mageröe: Lund), *C. helvola* ²⁾ (Ms.), *C. glareosa*, *C. norvegica* (Ms., Sk.), *C. lagopina*, *C. brevirostris* (Sk.), *C. chordorrhiza* (Ms.: W n b g.), *C. incurva*, *C. dioica* (Ms., Sk.), *C. dioica* β . *parallela* (Ms.), *C. rupestris* (Nk., Sk., mellan Sk. och Skfj.).

Gramineae ³⁾: *Triticum caninum* (Sk.), *Elymus arenarius*, *Festuca rubra*, *F. ovina* c. var. *vivipara*, *Poa pratensis*, *P. flexuosa* (Mageröe: Lund l. c. p. 60), *P. trivialis* (Mageröe: Lund), *P. nemoralis*, *P. caesia* (Sk.), *P. alpina* c. var. *vivipara*, *P. annua*, *Glyceria maritima* (= *G. distans* Lund l. c.), *Aira caespitosa*, *A. alpina*, *A. flexuosa*, *Trisetum subspicatum* (Mageröe: Lund), *Calamagrotis Phragmitoides* (= *C. lanceolata* Lund l. c., åtminstone G., för öfrigt ej utvecklad), *C. stricta* (åtminst. G. och Sk.), *C. lapponica* (Ms., Nk.: Deinb., Mageröe: Lund), *Agrostis* ⁴⁾ *canina* (Mageröe: Lund), *A. rubra* (Mg.), *Milium effusum* (Mg.), *Alopecurus nigricans* (Sk.), *A. geniculatus* (Sk.), *Phleum alpinum*, *Anthoxanthum odoratum*, *Nardus stricta*.

Polypodiaceae: *Polypodium Phegopteris*, *P. Dryo-*

från *C. alpina* genom bredare blad, högre och gröfre strån, större och ovala ax, längre och spetsigare fjäll o. s. v. I Skandinaviska herbarier har jag stundom sett den under det falska namnet *C. nigra*.

1) Till denna högst egendomliga form skola vi framdeles återkomma.

2) Denna art beskrives öfverallt med hanblommor endast vid basen af *topp-axel*; detta är dock felaktigt, ty på alla ex., jag haft tillfälle att granska (äfven H. N. XIII. 85), finnes vid basen af *alla* axen en eller annan hanblomma. Härigenom visas äfven dess närmare slägtskap med *C. canescens* än med *C. microstachya*.

3) Från Nordkap uppgifvas af Deinb. äfven "*Bromi* sp.", hvilket säkerligen beror på något minnes- eller bestämnings-fel.

4) Bland på hafstranden spilld råg (se ofvan) vid Sk. fanns äfven några individer af *Agrostis spica venti*, hvilken, såsom alldeles tillfällig, här ej upptages bland Mageröes växter.

pteris, *P. rhaeticum*, *Aspidium Lonchitis* (Ms., Nk.), *A. filix mas* (Nk.: Deinb. [?]), *A. spinulosum*, *Cystopteris fragilis* (Ms., Sk.; Nk.: Wnbg.).

Ophioglosseae: *Botrychium Lunaria* (Ms.).

Lycopodiaceae: *Lycopodium alpinum* (mellan Sk. och Skfj.), *L. annotinum* (Mg.), *L. Selago*, *Selaginella spinulosa* (Ms., Sk., Skfj.).

Equisetaceae: *Equisetum arvense*, *E. pratense* (Ms., Sk.), *E. silvaticum* (Tf., Sk.), *E. limosum* (Mg.), *E. variegatum* (Sk., mellan Sk. och Skfj.), *E. scirpoides* (Nk.).

(Forts.)

3. Nya Skandinaviska Laf-arter,

af TH. M. FRIES.

I Kgl. Vetenskaps-Akademiens Förhandlingar 1864 n. 5 meddelades förteckning på lafarter, som under de sednare åren blifvit inom Skandinavien uppdagade till ett antal af nära 40 arter. Sedandess har jag under granskning af så väl egna som andras samlingar funnit åtskilliga, tilldelat mycket utmärkta arter, som hittills hos oss undgått uppmärksamheten och som jag härmed får anmäla såsom Skandinaviska florans tillhörighet.

1. *Rinodina polyspora* Th. Fr. Denna hos oss länge efterspanade art har nu anträffats på barken af *Salix Caprea* i Tibble socken i Upland af Stud. S. Almqvist. Dess snart försvinnande margo thalloses gör, att den lätt kan missas för en *Buellia*.

2 *Psora tabacina* (Ram.). Till min stora öfverraskning anträffade jag denna syd-europeiska art 1863 i Norge såväl vid Wisted i Waage som på Dovre mellan Jerkind och Kongsvold. Från den sydligare formen afviker den blott genom något mörkare thallus (var. *tristis*).

3. *Biatorella Rousselii* (Mtg.) ¹⁾. I lika, om ej högre grad öfverraskades jag af att vid Kongsvold på Dovre (ytterst sparsamt) anträffa denna, först i s. Frankrike och Algier, sedan i s. Tyskland och Italien iakttagna art. Emellertid öfverensstämmer Dovre-formen med sina sydliga syskon fullkomligt till alla delar, med undantag af en något mörkare, mindre åt gult än mörkrödt stötande färg på frukterna, en afvikelse, som dock är så obetydlig, att jag endast anser den kunna rättfärdiga antagandet af en ny varietet (*β. rubicunda*).

4. *Biatora curvescens* (Mudd). På *Andræa*-tufvor ofvan trädgränsen såväl på Dovre (Vaarstien, Högsnyta etc.) som i Ö. Finmarken vid Elvenæs; förut blott funnen på ett ställe i Skottland. Mudd förer den till *Pannaria* och Nylander till *Lecanora*, men mig synes den vara en verklig *Biatora*, intagande sin plats närmast *B. castanea*.

5. *Sporastatia cinerea* (Schaer.). I Sommerfelts herb. anträffades ett ex. af denna utmärkta art (= *Gyrothecium polysporum* Nyl.) från Saltdalen ("in saxis micaceis alpinis").

6. *Arthonia (Coniangium) granitophila* n. sp.: thallo disperso-granuloso, virescente, fere obsoleto; apotheciis minutis, varie difformibus, angulosis, rugosis l. plicatis (medio vulgo depressis rimæformibusve), nigris; hypothecio fusconigro, paraphysibus n massam grumosam mutatis, ascis ventricosis; gelatina hymenæa jodo dilute coerulescente; sporis octonis, cuneato-oblongis (utrinque obtusis), dyblastis, hyalinis, 0,012—15 mm. longis et 0,0045—60 mm. latis.

I en undangömd klippspringa i Tibble socken i Upland, hittills blott sparsamt anträffad af Stud. S. Almqvist.

En genom sin växtplats högst anmärkningsvärd art,

1) Af åtskilliga författare användes för denna art species-namnet *fossarum*. Sannt är äfven, att den i Fr. *Lich. Eur.* pag. 264 omnämnda *Lecidea fossarum* Duf. är ifrågavarande art, men lika litet, som jag kan tillerkänna prioritets-rätt åt namn, gifna "in litt.", "in herb." o. s. v., lika litet kan jag medgifva en sådan åt namn, som utan beskrifning blott finnas nämnda i något arbete.

lätt skild från sina samslägtingar. Isynnerhet afvika apothecierna, hvilka efter olika grad af utveckling antaga en mängd olika former. Än äro de (i yngre tillstånd) långsträckta och försedda med en mer eller mindre smal ränna i midten (något påminnande om en liten *Opegrapha*, än mera rundade med fördjupad disk, än i hög grad kantiga och ofvanpå liksom rynkade.

7. *Calicium hospitans* n. sp.: parasiticum, thallo nullo; apotheciis vulgo aggregatis, estipitatis, capitulo lentiformi, leviter convexo, omnino atro; sporis nigricantibus, ellipsoideis, simplicibus l. demum tenuiter uniseptatis medioque leviter constrictis, 0,007—10 mm. longis et 0,003—5 mm. latis.

Parasitisk på skorpan och frukterna af *Lecanora albella*, isynnerhet på äldre rönnar, såsom det synes ej sällsynt i Upsala-trakten, hvarest den är funnen flerstädes af Stud. S. Almqvist.

Närmast slägt med *C. paroicum*, från hvilken den dock genom sina fullkomligt oskaftade, tillplattade frukter, slutligen septerade sporer etc. synes vara skild. — En annan till *Calicieæ* hörande form, som äfven af Herr A. blifvit observerad, är ganska egendomlig i anseende till sin växtplats. På snart sagdt all i Upsala-trakten förekommande gammal utdöd *Polyporus abietinus* anträffas, dock endast i hattens yttersta kant, *Chaenotheca brunneola*, liknande håren i ögonlockets kant, hvarföre denna form förtjenar namnet *β cilians*.

8. *Thelocarpon Laureri* (Fw.). Denna lilla men utmärkta art, som hittills blott varit känd från två ställen i norra Tyskland, anträffades af mig förra sommaren på torf kring Mortensnæs vid Varangerfjorden.

9. *Staurothele hymenogonia* (Nyl.). Upptäckt på Kinnekulle af D:r F. Græwe; hittills blott känd från Belgien och Frankrike.

10. *Acrocordia tersa* K br. Westergötl. Edsvära på asp (D:r F. Græwe). Sporerna smärre än hos *A. gemmata* (0,011—12 mm. långa, 0,006—7 mm. breda). (Forts.)